

SỬ DỤNG MÔ HÌNH PIAGET KẾT HỢP VỚI ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN NHẪM NÂNG CAO KỸ NĂNG THUYẾT TRÌNH TIẾNG ANH CHO SINH VIÊN CHUYÊN NGÀNH NGÔN NGỮ ANH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC ĐIỆN LỰC

LÊ THỊ BÍCH HẰNG
Trường Đại học Điện lực

Nhận bài ngày 16/12/2025. Sửa chữa xong 25/01/2026. Duyệt đăng 05/02/2026.

Abstract

This study investigates the effectiveness of applying Piaget's cognitive development model in combination with information technology to enhance English presentation skills for English Language majors at Electric Power University. The research is conducted with students of cohort D20, using a descriptive approach combined with limited pedagogical experimentation. Data are collected through classroom observation, analysis of students' presentation products, surveys, and instructors' feedback. The results indicate that the integration of Piaget's model and information technology positively influences students' ability to organize content, improve confidence, and develop presentation skills in an academic context. The findings also highlight the important roles of lecturers in organizing learning activities and providing instructional support, as well as students' active participation in constructing knowledge. The study suggests that this integrated approach is feasible and effective in teaching English presentation skills in higher education.

Keywords: English Language majors, English presentation skills, higher education, information technology application, Piaget's cognitive development model.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh hội nhập và đổi mới giáo dục đại học, tiếng Anh ngày càng giữ vai trò quan trọng trong đào tạo sinh viên (SV) chuyên ngành Ngôn ngữ Anh. Trong đó, kỹ năng thuyết trình tiếng Anh không chỉ phản ánh năng lực sử dụng ngôn ngữ mà còn thể hiện khả năng tư duy, tổ chức ý tưởng và giao tiếp học thuật của người học. Tuy nhiên, thực tế giảng dạy cho thấy nhiều SV vẫn gặp khó khăn trong việc trình bày ý tưởng một cách mạch lạc, tự tin và hiệu quả bằng tiếng Anh. Trước yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học theo hướng lấy người học làm trung tâm, việc vận dụng các lý thuyết giáo dục hiện đại vào giảng dạy kỹ năng thuyết trình là cần thiết. Mô hình phát triển nhận thức của Piaget nhấn mạnh vai trò chủ động của người học trong quá trình kiến tạo tri thức thông qua trải nghiệm và sự phát triển tư duy từ cụ thể đến trừu tượng. Bên cạnh đó, ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) trong dạy học ngoại ngữ đã mở ra nhiều cơ hội đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức dạy học. Xuất phát từ cơ sở lý luận và thực tiễn nêu trên, bài báo tập trung nghiên cứu việc sử dụng mô hình Piaget kết hợp với ứng dụng CNTT nhằm nâng cao kỹ năng thuyết trình tiếng Anh cho SV chuyên ngành Ngôn ngữ Anh tại Trường Đại học Điện lực, góp phần đề xuất hướng tiếp cận phù hợp trong giảng dạy Tiếng Anh ở bậc đại học.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Mô hình Piaget

Mô hình phát triển nhận thức của Jean Piaget là một trong những lý thuyết có ảnh hưởng sâu rộng

Email: hangltb@epu.edu.vn

DOI: 10.64410/SZRE8877

trong lĩnh vực tâm lý học giáo dục, tập trung giải thích cách thức con người hình thành và phát triển tư duy thông qua các giai đoạn nhận thức. Theo Piaget (1970) [4], tri thức không được tiếp nhận một cách thụ động mà được người học tự kiến tạo thông qua sự tương tác với môi trường, dựa trên hai quá trình cơ bản là đồng hóa và điều tiết. Nhiều nghiên cứu sau này đã khẳng định giá trị của mô hình Piaget trong giáo dục hiện đại. Bruner (1986) [2] cho rằng quan điểm học tập kiến tạo của Piaget tạo nền tảng cho việc thiết kế các hoạt động học tập lấy người học làm trung tâm, khuyến khích người học chủ động khám phá và xây dựng tri thức. Trong cùng hướng tiếp cận, Woolfolk (2016) [6] nhấn mạnh rằng việc tổ chức dạy học phù hợp với đặc điểm phát triển nhận thức giúp nâng cao khả năng tư duy, ghi nhớ và vận dụng kiến thức của người học.

Đối với SV đại học, phần lớn người học đang ở giai đoạn thao tác hình thức, có khả năng tư duy trừu tượng, suy luận logic và hình thành giả thuyết. Tuy nhiên, để phát triển hiệu quả các kỹ năng ngôn ngữ, đặc biệt là kỹ năng thuyết trình tiếng Anh, giảng dạy cần được thiết kế theo hướng trải nghiệm, thực hành và phản tư. Việc vận dụng mô hình Piaget trong giảng dạy giúp SV từng bước hình thành, điều chỉnh và hoàn thiện kỹ năng thuyết trình thông qua quá trình học tập chủ động và có ý thức.

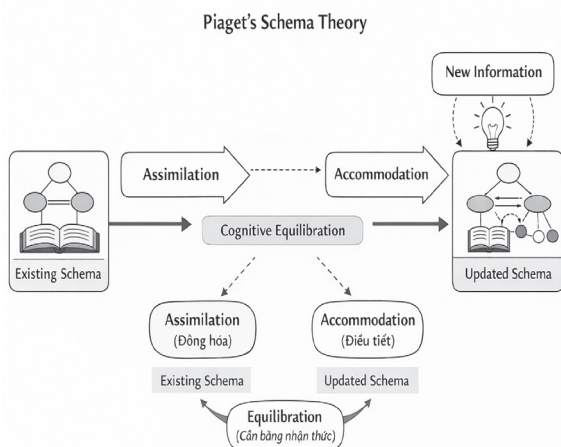
2.2. Áp dụng mô hình Piaget nhằm nâng cao tính tự chủ và phát triển khả năng độc lập của sinh viên

Mô hình phát triển nhận thức của Jean Piaget nhấn mạnh vai trò chủ động của người học trong quá trình kiến tạo tri thức thông qua sự tương tác với môi trường và quá trình tự điều chỉnh nhận thức. Theo Piaget (1970) [4], tri thức không được tiếp nhận một cách thụ động mà được người học tự xây dựng thông qua hoạt động khám phá, trải nghiệm và điều chỉnh nhận thức cá nhân. Quan điểm này đặt nền tảng lý luận cho việc hình thành tính tự chủ và khả năng học tập độc lập của SV trong giáo dục đại học. Việc áp dụng mô hình Piaget trong dạy học kỹ năng thuyết trình tiếng Anh giúp chuyển vai trò của giáo viên (GV) từ người truyền đạt kiến thức sang người tổ chức, hướng dẫn và hỗ trợ hoạt động học tập. SV được giao nhiệm vụ chủ động tìm kiếm thông tin, xây dựng nội dung, lựa chọn hình thức trình bày và tự đánh giá kết quả học tập của mình. Thông qua quá trình này, SV dần hình thành năng lực lập kế hoạch, ra quyết định và chịu trách nhiệm đối với kết quả học tập. Bên cạnh đó, các nghiên cứu về học tập tự điều chỉnh cho thấy mối liên hệ chặt chẽ giữa học tập kiến tạo và sự phát triển tính tự chủ của người học. Zimmerman (2002) [7] cho rằng khi người học được khuyến khích tham gia tích cực vào các giai đoạn lập kế hoạch, thực hiện và đánh giá hoạt động học tập, họ sẽ phát triển khả năng tự điều chỉnh và học tập độc lập. Trong bối cảnh nghiên cứu này, việc tổ chức các hoạt động thuyết trình theo định hướng của mô hình Piaget đã tạo điều kiện cho SV tự phân tích, điều chỉnh và hoàn thiện kỹ năng của bản thân, qua đó nâng cao tính tự chủ và khả năng học tập độc lập.

2.3. Áp dụng cấu trúc lược đồ của Piaget nhằm tích hợp hiệu quả kiến thức

Theo Jean Piaget, lược đồ (schema) là cấu trúc nhận thức giúp người học tổ chức, xử lý và tích hợp thông tin mới dựa trên tri thức đã có thông qua hai quá trình đồng hóa và điều tiết (Piaget, 1970) [4]. Trong dạy học kỹ năng thuyết trình tiếng Anh, việc vận dụng cấu trúc lược đồ giúp SV hệ thống hóa kiến thức ngôn ngữ, kiến thức nội dung và bối cảnh giao tiếp học thuật. Khi SV xây dựng dàn ý, xác định ý chính - ý phụ và lựa chọn ngôn ngữ phù hợp cho bài thuyết trình, họ đang từng bước hình thành và điều chỉnh lược đồ nhận thức. Nghiên cứu của Anderson (2014) [1] cũng cho thấy việc tổ chức kiến

Hình 1: Cấu trúc lược đồ nhận thức theo thuyết phát triển nhận thức của Piaget

thức theo lược đồ giúp người học ghi nhớ sâu hơn và vận dụng linh hoạt trong các nhiệm vụ giao tiếp học thuật.

2.4. Áp dụng mô hình Piaget nhằm nâng cao và hoàn thiện kỹ năng thuyết trình tiếng Anh cho sinh viên

Việc giảng dạy kỹ năng thuyết trình tiếng Anh theo định hướng kiến tạo của Piaget tạo điều kiện để SV phát triển kỹ năng một cách toàn diện và bền vững. Thay vì tiếp nhận kiến thức một cách thụ động, SV được tham gia vào các hoạt động học tập mang tính trải nghiệm, bao gồm chuẩn bị nội dung, thực hành thuyết trình, tự đánh giá và điều chỉnh cách thể hiện. Quá trình này giúp SV từng bước hình thành và hoàn thiện kỹ năng thông qua sự tương tác giữa tri thức đã có và tri thức mới.

Tại Trường Đại học Điện lực, SV chuyên ngành Ngôn ngữ Anh đôi khi gặp khó khăn trong việc tổ chức nội dung và thể hiện sự tự tin khi thuyết trình bằng tiếng Anh trong môi trường học thuật. Việc vận dụng mô hình Piaget trong giảng dạy cho phép GV thiết kế các hoạt động học tập phù hợp với trình độ nhận thức của SV, từ những nhiệm vụ thuyết trình đơn giản đến phức tạp. Thông qua quá trình đồng hóa và điều tiết, SV từng bước điều chỉnh cách tổ chức ý tưởng, sử dụng ngôn ngữ và cải thiện phong thái trình bày.

Theo Richards (2008) [5], kỹ năng thuyết trình không chỉ bao gồm khả năng sử dụng ngôn ngữ mà còn là sự kết hợp giữa tư duy tổ chức nội dung, kỹ năng diễn đạt và mức độ tự tin của người học. Việc áp dụng mô hình Piaget trong bối cảnh giảng dạy tại Trường Đại học Điện lực đã góp phần hỗ trợ SV hoàn thiện các thành tố này, đồng thời nâng cao khả năng giao tiếp tiếng Anh trong các hoạt động học thuật và chuyên môn, đáp ứng yêu cầu đào tạo của nhà trường trong giai đoạn hiện nay.

2.5. Vai trò của giáo viên trong việc vận dụng mô hình Piaget và công nghệ thông tin

Trong mô hình dạy học theo định hướng phát triển nhận thức của Piaget, GV giữ vai trò tổ chức, định hướng và hỗ trợ quá trình học tập của SV, thay vì chỉ truyền đạt kiến thức một chiều. Theo Bruner (1986) [2], GV cần thiết kế các tình huống học tập có ý nghĩa, phù hợp với trình độ nhận thức của người học, từ đó khuyến khích SV chủ động khám phá và kiến tạo tri thức. Quan điểm này đặc biệt phù hợp với việc giảng dạy kỹ năng thuyết trình tiếng Anh trong giáo dục đại học.

Tại Trường Đại học Điện lực, GV chuyên ngành Ngôn ngữ Anh có vai trò quan trọng trong việc xây dựng các nhiệm vụ thuyết trình gắn với nội dung học thuật và định hướng nghề nghiệp của SV. Việc vận dụng mô hình Piaget cho phép GV thiết kế các hoạt động học tập theo tiến trình từ đơn giản đến phức tạp, phù hợp với năng lực nhận thức của SV, đồng thời tích hợp các phương tiện CNTT như phần mềm trình chiếu, nền tảng học tập trực tuyến và công cụ ghi hình bài thuyết trình. Bên cạnh đó, GV đóng vai trò hướng dẫn và hỗ trợ SV sử dụng hiệu quả các công cụ CNTT trong quá trình chuẩn bị và thực hành thuyết trình. Phản hồi mang tính định hướng của GV giúp SV nhận diện điểm mạnh, hạn chế và điều chỉnh lược đồ nhận thức trong quá trình học tập. Theo Woolfolk (2015) [6], phản hồi kịp thời và phù hợp có ý nghĩa quan trọng trong việc thúc đẩy sự phát triển tư duy và nâng cao chất lượng học tập. Nhờ đó, vai trò của GV góp phần quyết định hiệu quả của việc vận dụng mô hình Piaget kết hợp với CNTT trong giảng dạy kỹ năng thuyết trình tiếng Anh tại Trường Đại học Điện lực.

2.6. Vai trò của sinh viên trong quá trình học tập theo mô hình Piaget có hỗ trợ của công nghệ thông tin

Trong mô hình dạy học theo định hướng phát triển nhận thức của Piaget, SV là chủ thể trung tâm của quá trình học tập, giữ vai trò chủ động trong việc kiến tạo tri thức thông qua trải nghiệm và tự điều chỉnh nhận thức. Theo Piaget (1970) [4], tri thức chỉ được hình thành một cách bền vững khi người học tích cực tham gia vào các hoạt động học tập, thay vì tiếp nhận thụ động thông tin từ GV. Quan điểm này đặc biệt phù hợp với việc rèn luyện kỹ năng thuyết trình tiếng Anh trong môi trường giáo dục đại học.

Tại Trường Đại học Điện lực, SV chuyên ngành Ngôn ngữ Anh được khuyến khích chủ động tham gia vào toàn bộ quá trình chuẩn bị và thực hiện bài thuyết trình, bao gồm tìm kiếm tài liệu, xây dựng

nội dung, lựa chọn hình thức trình bày và sử dụng các phương tiện CNTT hỗ trợ. Việc tham gia tích cực vào các hoạt động học tập giúp SV từng bước hình thành lược đồ nhận thức về kỹ năng thuyết trình và phát triển khả năng vận dụng tiếng Anh trong các tình huống học thuật và chuyên môn. Bên cạnh đó, SV giữ vai trò tự đánh giá và điều chỉnh quá trình học tập của bản thân thông qua việc tiếp nhận phản hồi từ GV và bạn học. Theo Zimmerman (2002) [7], sự tham gia của người học vào các giai đoạn lập kế hoạch, thực hiện và đánh giá hoạt động học tập góp phần quan trọng trong việc phát triển tính tự chủ và năng lực học tập độc lập. Với sự hỗ trợ của CNTT, SV có điều kiện ghi hình, xem lại và phản tư về bài thuyết trình của mình, từ đó từng bước hoàn thiện kỹ năng và nâng cao sự tự tin trong giao tiếp tiếng Anh tại Trường Đại học Điện lực.

3. Phương pháp nghiên cứu

3.1. Thiết kế nghiên cứu

Nghiên cứu được thực hiện theo phương pháp nghiên cứu mô tả kết hợp với thực nghiệm sư phạm ở mức độ hạn chế nhằm đánh giá hiệu quả của việc vận dụng mô hình phát triển nhận thức của Piaget kết hợp với ứng dụng CNTT trong giảng dạy kỹ năng thuyết trình tiếng Anh. Cách tiếp cận này cho phép nghiên cứu vừa làm rõ cơ sở lý luận, vừa phân tích tác động của mô hình trong thực tiễn giảng dạy tại Trường Đại học Điện lực.

3.2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu là SV khóa D20, chuyên ngành Ngôn ngữ Anh tại Trường Đại học Điện lực, đang theo học các học phần có nội dung rèn luyện kỹ năng thuyết trình tiếng Anh trong chương trình đào tạo cử nhân Ngôn ngữ Anh.

Phạm vi nghiên cứu tập trung vào việc vận dụng mô hình phát triển nhận thức của Piaget kết hợp với ứng dụng CNTT trong tổ chức các hoạt động dạy học kỹ năng thuyết trình tiếng Anh cho SV khóa D20. Nghiên cứu được triển khai trong phạm vi lớp học, thông qua các hoạt động học tập và thực hành thuyết trình mang tính học thuật.

3.3. Phương pháp thu thập dữ liệu

Dữ liệu nghiên cứu được thu thập bằng các phương pháp sau: Quan sát quá trình học tập và thực hành thuyết trình của SV trong lớp học; Phân tích sản phẩm học tập của SV, bao gồm dàn ý và bài thuyết trình tiếng Anh; Khảo sát ý kiến phản hồi của SV về việc vận dụng mô hình Piaget và CNTT trong quá trình học tập; Ghi nhận nhận xét và đánh giá của GV trực tiếp giảng dạy.

Việc kết hợp các phương pháp thu thập dữ liệu nhằm bảo đảm tính khách quan và toàn diện cho kết quả nghiên cứu.

3.4. Phương pháp xử lý và phân tích dữ liệu

Dữ liệu thu thập được xử lý bằng phương pháp thống kê mô tả kết hợp với phân tích định tính. Các kết quả khảo sát, quan sát và sản phẩm học tập của SV được tổng hợp, so sánh và đối chiếu nhằm làm rõ sự thay đổi về khả năng tổ chức nội dung, mức độ tự tin và kỹ năng thuyết trình tiếng Anh của SV sau khi áp dụng mô hình Piaget kết hợp với CNTT. Việc phân tích dữ liệu được thực hiện trên cơ sở đối chiếu với mục tiêu và câu hỏi nghiên cứu đã đề ra.

4. Kết quả và thảo luận

4.1. Kết quả nghiên cứu

Kết quả quan sát quá trình học tập và thực hành thuyết trình của SV khóa D20, chuyên ngành Ngôn ngữ Anh tại Trường Đại học Điện lực cho thấy việc vận dụng mô hình phát triển nhận thức của Piaget kết hợp với ứng dụng CNTT đã mang lại những chuyển biến tích cực trong việc rèn luyện kỹ năng thuyết trình tiếng Anh.

Trước khi áp dụng mô hình, nhiều SV gặp khó khăn trong việc tổ chức nội dung, trình bày ý tưởng mạch lạc và thể hiện sự tự tin khi thuyết trình bằng tiếng Anh. Sau quá trình triển khai các hoạt động dạy học theo định hướng Piaget, SV có xu hướng cải thiện rõ rệt khả năng xây dựng dàn ý, sắp xếp ý chính - ý phụ hợp lý

và sử dụng ngôn ngữ phù hợp với bối cảnh học thuật. Các sản phẩm học tập cho thấy bài thuyết trình của SV có cấu trúc rõ ràng hơn, nội dung bám sát chủ đề và cách diễn đạt mạch lạc hơn.

Kết quả khảo sát ý kiến SV cũng phản ánh sự thay đổi tích cực trong thái độ và mức độ tự tin khi tham gia hoạt động thuyết trình. Phần lớn SV cho rằng việc được chủ động chuẩn bị nội dung, thực hành nhiều lần và nhận phản hồi từ GV cùng bạn học, đặc biệt thông qua các phương tiện CNTT đã giúp họ tự tin hơn và nhận thức rõ hơn về quá trình học tập của bản thân.

4.2. Thảo luận

Những kết quả đạt được cho thấy việc vận dụng mô hình phát triển nhận thức của Piaget trong giảng dạy kỹ năng thuyết trình tiếng Anh là phù hợp với đặc điểm nhận thức và nhu cầu học tập của SV chuyên ngành Ngôn ngữ Anh tại Trường Đại học Điện lực. Quá trình đồng hóa và điều tiết giúp SV từng bước hình thành và điều chỉnh lược đồ nhận thức về kỹ năng thuyết trình, từ đó nâng cao khả năng tích hợp kiến thức và vận dụng vào thực tiễn học tập. Ngoài ra, sự hỗ trợ của CNTT đã góp phần tăng cường hiệu quả của mô hình Piaget trong môi trường dạy học đại học. Việc sử dụng các công cụ trình chiếu, nền tảng học tập trực tuyến và ghi hình bài thuyết trình không chỉ tạo điều kiện cho SV thực hành nhiều hơn mà còn giúp họ tự đánh giá và phản tư về quá trình học tập của mình. Điều này phù hợp với quan điểm của Mayer (2009) [3] về vai trò của đa phương tiện trong việc hỗ trợ xử lý thông tin và học tập sâu.

Kết quả nghiên cứu cũng khẳng định vai trò quan trọng của GV trong việc tổ chức, định hướng và hỗ trợ quá trình học tập theo mô hình Piaget. Phản hồi mang tính định hướng của GV giúp SV nhận diện điểm mạnh, hạn chế và từng bước hoàn thiện kỹ năng thuyết trình. Đồng thời, SV đóng vai trò chủ động trong việc kiến tạo tri thức, phù hợp với nhận định của Piaget (1970) và Zimmerman (2002) [4], [7] về học tập tích cực và tự điều chỉnh. Tuy nhiên, nghiên cứu vẫn còn những hạn chế nhất định về phạm vi và quy mô mẫu nghiên cứu. Do đó, các nghiên cứu tiếp theo có thể mở rộng đối tượng nghiên cứu hoặc kết hợp phương pháp thực nghiệm với nhóm đối chứng nhằm đánh giá sâu hơn hiệu quả của mô hình Piaget kết hợp với CNTT trong giảng dạy kỹ năng thuyết trình tiếng Anh.

5. Kết luận

Nghiên cứu cho thấy việc vận dụng mô hình phát triển nhận thức của Piaget kết hợp với ứng dụng CNTT có tác động tích cực đến việc nâng cao kỹ năng thuyết trình tiếng Anh cho SV chuyên ngành Ngôn ngữ Anh tại Trường Đại học Điện lực. Quá trình dạy học theo định hướng Piaget giúp SV chủ động tham gia vào các hoạt động học tập, từ việc xây dựng dàn ý, xác định ý chính - phụ đến lựa chọn ngôn ngữ phù hợp và tự điều chỉnh lược đồ nhận thức. Sự tích hợp CNTT thông qua các công cụ trình chiếu, nền tảng học tập trực tuyến và ghi hình bài thuyết trình hỗ trợ SV luyện tập, tự đánh giá và cải thiện hiệu quả thuyết trình. Kết quả nghiên cứu cũng nhấn mạnh vai trò quan trọng của GV trong việc thiết kế các tình huống học tập phù hợp với trình độ nhận thức, hướng dẫn và cung cấp phản hồi định hướng. Đồng thời, SV được khuyến khích phát triển tính tự chủ, khả năng học tập độc lập và vận dụng kiến thức linh hoạt trong môi trường học thuật. Từ kết quả này có thể kết luận rằng việc kết hợp mô hình Piaget và CNTT là một phương pháp hiệu quả, khả thi và phù hợp để nâng cao kỹ năng thuyết trình tiếng Anh cho SV chuyên ngành Ngôn ngữ Anh tại Trường Đại học Điện lực, đồng thời góp phần nâng cao chất lượng dạy học ngoại ngữ trong bối cảnh giáo dục đại học hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- [1] Anderson, J. R. (2014). *Cognitive psychology and its implications* (8th ed.). Worth Publishers.
- [2] Bruner, J. (1986). *Actual minds, possible worlds*. Harvard University Press.
- [3] Mayer, R. E. (2009). *Multimedia learning* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- [4] Piaget, J. (1970). *Science of education and the psychology of the child*. Orion Press. (resolve.cambridge.org)
- [5] Richards, J. C. (2008). *Teaching listening and speaking: From theory to practice*. Cambridge University Press.
- [6] Woolfolk, A. E., Winne, P. H., & Perry, N. E. (2015). *Educational psychology* (6th Canadian ed.). Pearson Canada.
- [7] Zimmerman, B. J. (2002). *Becoming a selfregulated learner: An overview*. *Theory into Practice*, 41(2), 64-70. https://doi.org/10.1207/s15430421tip4102_2.